

پایان‌نامه‌ی کارشناسی ارشد: عباس عادل‌ی صباغ، ۱۳۹۵

مردم‌سالاری در حکومت اسلامی از نظر فقه

مردم‌سالاری یکی از مهم‌ترین بحث‌های فلسفه سیاسی بوده و برداشت‌های متعددی از آن صورت گرفته است. بر اساس تحلیل فهم تاریخی از واژه دموکراسی و تبیین عناصر اصلی آن، می‌توان چنین تعریفی از آن ارائه داد: حکومتی است که در آن مشارکت مردم در مسائل سیاسی، و آزادی و تساوی همه در برابر قانون و رضایت مردم نسبت به نظام سیاسی حاکم به رسمیت شناخته شده است. با بررسی آموزه‌های اسلامی، به این نتیجه می‌رسیم که تحقق عناصر موجود در مفهوم مردم‌سالاری مورد اهتمام اسلام نیز بوده است. همین نکته، زمینه مناسبی را برای ارائه الگویی جدید از مردم‌سالاری، پیش روی ما قرار می‌دهد؛ زیرا در طول تاریخ دموکراسی ناب و خالص وجود نداشته است، بلکه تمام دموکراسی‌ها در چارچوب باورهای مختلفی محدودیت‌هایی را پذیرفته‌اند. مردم‌سالاری در حکومت اسلامی و فقه بر اساس آموزه‌های قرآنی شکل گرفته شده است.

کلیدواژه‌ها: دموکراسی، مردم‌سالاری، مردم‌سالاری دینی، حکومت اسلامی، فقه اسلامی.

مردم‌سالاری یکی از مهم‌ترین بحث‌های فلسفه سیاسی بوده و برداشت‌های متعددی از آن صورت گرفته است. بر اساس تحلیل فهم تاریخی از واژه دموکراسی و تبیین عناصر اصلی آن، می‌توان چنین تعریفی از آن ارائه داد: حکومتی است که در آن مشارکت مردم در مسائل سیاسی، و آزادی و تساوی همه در برابر قانون و رضایت مردم نسبت به نظام سیاسی حاکم به رسمیت شناخته شده است. با بررسی آموزه‌های اسلامی، به این نتیجه می‌رسیم که تحقق عناصر موجود در مفهوم مردم‌سالاری مورد اهتمام اسلام نیز بوده است. همین نکته، زمینه مناسبی را برای ارائه الگویی جدید از مردم‌سالاری، پیش روی ما قرار می‌دهد؛ زیرا در طول تاریخ دموکراسی ناب و خالص وجود نداشته است، بلکه تمام دموکراسی‌ها در چارچوب باورهای مختلفی محدودیت‌هایی را پذیرفته‌اند. مردم‌سالاری در حکومت اسلامی و فقه بر اساس آموزه‌های قرآنی شکل گرفته شده است.

کلیدواژه‌ها: دموکراسی، مردم‌سالاری، مردم‌سالاری دینی، حکومت اسلامی، فقه اسلامی.

شماره‌ی پایان‌نامه: ۱۲۷۲۰۴۰۷۹۴۲۰۴۹

تاریخ دفاع: ۱۳۹۵/۰۷/۱۴

رشته‌ی تحصیلی: الهیات و معارف اسلامی

دانشکده: علوم انسانی

استاد راهنما: دکتر حسین بهروان

M.A. Thesis:

democracy in the Islamic Republic of jurisprudence

Democracy has been a great concern of political philosophy and its numerous interpretations have been made. has been recognized. The study of the teachings of Islam, to the conclusion that the realization of the elements in the concept of Islamic democracy has been regarded as a priority. This point, fertile ground for providing a new model of democracy before us. It is because throughout history there has never been pure democracy, but democracies all different beliefs within accepted limits. Keywords: mosque, a religious site, acts of worship, legal study

Key words: democracy, democracy, religious democracy, Islamic state, Islamic law.